

یادداشت

کیست کبد

سید موبد علویان
فوق تخصص کبد

کیست‌ها، کیسه‌های غیرطبیعی با محتوای مایع در کبد هستند که به دو شکل ساده و انگلی تقسیم می‌شوند. کیست ساده در نتیجه یک ناهنجاری در مجاری صفراوی ایجاد می‌شود و در آن صفرا جمع می‌شود. برخی از این کیست‌ها از دوران کودکی بوده و تا بزرگسالی بی‌علامت بوده و به طور اتفاقی و در سونوگرافی یافت می‌شوند. کیست انگلی یا هیداتیک در نتیجه انگلی به نام آکینو کوک ایجاد می‌شود. این کیست در نقاط مختلف بدن ایجاد می‌شود و از جمله کبد شایع‌ترین محل ابتلاء است. بیماری در مناطق روستایی و در محل‌هایی که سگ و گوسفند زندگی می‌کنند و در نتیجه مصرف غذای آلوده دیده می‌شود. کیست‌های کبدی چه از نوع ساده و چه از نوع انگلی در اکثر موارد بدون علامت بوده و به ندرت مشکلی برای مبتلایان ایجاد می‌کنند و تأثیر بر زندگی افراد ندارند. در موارد نادر که کیست‌های کبدی بزرگ شده و به ارگان‌های دیگر در شکم فشار وارد می‌کنند، فرد از احساس سنگینی، نفخ شکم و درد در قسمت فوقانی شکم شکایت می‌کند. تشخیص علت بیماری با انجام آزمایشات کامل خونی و انگلی و در برخی موارد سی‌تی‌اسکن شکم است. در موارد کیست‌های کوچک کبدی نیازی به درمان نیست. در مواردی که علل انگلی به اثبات رسید، استفاده از داروهای ضد انگلی توصیه می‌شود. در برخی شرایط انجام جراحی ضرورت پیدا می‌کند. هنوز علل بزرگ شدن کیست‌های کبدی ناشناخته مانده است.

ویژه

کاهش بیماری قلبی با «ماست»

بررسی‌ها نشان می‌دهد مصرف زیاد ماست می‌تواند خطر بیماری‌های قلب و عروقی را در مبتلایان به فشارخون بالا کاهش دهد. به گفته پزشکان مصرف ماست به تنهایی یا در کنار رژیم غذایی سرشار از میوه‌های فیبردار، سبزیجات و غلات برای سلامت قلب مفید است. در این بررسی متخصصان داده‌های ۵۵ هزار زن ۴۰ تا ۵۵ ساله مبتلا به فشارخون بالا را بررسی کردند. محققان مشاهده کردند مصرف بالای ماست با کاهش ۳۰ درصدی خطر سکنه قلبی در زنان همراه است. همچنین مصرف این ماده لبنی خطر سکنه قلبی را در مردان ۱۹ درصد کاهش می‌دهد.

ضرورت مصرف ویتامین D برای سالمندان

«جبرکی ویرتانت»، داده‌های ۲۳۰۰ فرد ۶۰ ساله بالاتر از ۶۵ سالگی را بررسی کردند. نتایج نشان داد تفاوت معناداری در میزان ابتلای افراد به دیابت نوع ۲، صرف نظر از میزان مصرف مکمل ویتامین D وجود نداشت. نتیجه نهایی، به گفته محققان؛ برای هر فرد سالم و غیردایابتی با سطح ویتامین D سالم، افزایش مصرف این ویتامین احتمال ابتلاء به دیابت با عوامل خطر رایج آن را تغییر نخواهد داد.

شماره ۱۹۹۴

جدول کلمات متقاطع

افقی

۱- بزرگوarter - صافی - تأخیر ۲- رویدن گیاه- نام جد مادری حضرت سلیمان - ضروری و لازم ۳- در صبحانه می‌خورند - کمیاب - معصیت ۴- از غذاهای استان لرستان - حسن شهرت ۵- از گل‌های زیبا- پیامدها ۶- همزمان - دشنام - از عناصر رادیواکتیو ۷- حشره خونخوار - حواری خائن - شهری در استان مازندران ۸- دردمندی - جمع فریضه - اهداف و مقاصد ۹- هماهنگی - خواندن قرآن با صوت - دندان‌نیش ۱۰- شهر تفریحی ایتالیا - پارچه کهنه - هیاهوی مردم در شادی ۱۱- گوشت کبابی - عادت و خصلت ۱۲- مبخنی در ریاضی - ارائه ذوق و خلاقیت ۱۳- طرح و نمونه - جذر ۶۴۰۰ - سبزی پلویی ۱۴ - سریالی از احمد کاوری - آش زیره - جناح لشکر ۱۵ - ماه دوم فصل پاییز - گازی بی‌رنگ و آتشزا - قدرت و توان

حل جدول ۱۹۹۳

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
ب	ز	ب	ر	ک	ب	ی	ب	ی	ز	ب	ی	ب	ز	ب
ش	ان	ک	ی	ای	ف	ل	و	ری	د	ا	ب	ا	ب	ا
ع	ل	ب	ا	د	و	ک	ا	ن	ب	ت	ی	ع	ا	ع
ا	ش	ت	و	ب	ا	ب	ن	م	ل	ت	م	س	ا	س
ل	ش	و	ب	ا	ر	پ	ا	س	ب	م	س	ا	س	ا
د	ا	و	ن	ب	ر	ی	ل	ا	ب	د	ا	ب	د	ا
ع	ر	س	و	چ	ا	ن	ک	ا	م	ا	م	ا	م	ا
ا	ب	و	ب	م	ن	ص	ف	ا	د	ی	ت	د	ی	ت
و	ر	ا	و	ر	و	ی	ا	ک	ر	ی	م	ا	د	ا
ک	ر	ی	ل	و	ر	ت	ل	د	ا	ر	ر	ر	ر	ر
ا	ب	پ	و	ن	ا	ح	ا	ج	ی	ه	ه	د	ی	د
و	د	ا	ی	و	ن	ا	د	و	ا	و	ر	ا	ر	ا
ا	ی	ر	ی	ل	ی	ا	ر	ت	م	ا	س	ا	س	ا
ب	ا	ک	و	ز	و	ا	ر	ا	ر	ا	ر	ت	ا	ر

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵

جدول سودو کو

			۵	۷	۶	۸	۱			
						۵				
۱					۴	۱	۵			۷
۳						۶	۸			۹
۶						۳	۸			۶
						۸				۶
						۳	۶			۱
۸						۲	۷			۱
۸						۲	۷			۱
۷						۸	۱			۹

۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱

پیشگیری از زوال عقل با حفظ «عضلات»

تحقیقات نشان می‌دهد که حفظ عضلات ممکن است یکی از راه‌های کمک به پیشگیری از زوال عقل باشد. «مریلین آلبرت»، نویسنده ارشد گفت: «افراد مسن تر با عضلات اسکلتی کوچک‌تر حدود ۶۰ درصد بیشتر در معرض ابتلاء به زوال عقل هستند». تیم تحقیقات در بررسی اسکن مغز ۶۱۹ نفر که میانگین سنی ۷۷ سال داشتند، توانستند اندازه ماهیچه‌های گوناگونی سر را بسنجند. این مطالعه نشان داد که داشتن عضلات

گوناگونی کوچک‌تر (و در نتیجه ماهیچه‌های اسکلتی کوچک‌تر) با احتمال قابل توجه ابتلاء فرد به بیماری آلزایمر مرتبط است. محققان دریافتند ماهیچه‌های کوچک‌تر نیز با خطر بیشتر مشکلات حافظه، کاهش فعالیت عملکردی و کوچک شدن حجم مغز مرتبط هستند. محققان می‌گویند: زمانی که فرد بداند اگر عضله حیاتی خود را از دست دهد چه اتفاقی می‌افتد، می‌تواند از ورزش، تمرینات وزنه، برای کاهش زوال عقل استفاده کند.

تکنه

تأثیر «زندگی سالم» بر مغز سالمندان

مطالعه سلامت و بازنشستگی که داده‌های ۴۵ هزار بزرگسال در ایالات متحده را طی ۲ دهه بررسی کرده است، تأیید می‌کند از زیاده‌روی سبک زندگی، ژنتیک و دیگر عوامل در سن ۶۰ سالگی می‌تواند به پیش بینی وضعیت سلامت مغز در سن ۸۰ سالگی کمک کند. «پیترو هودومیت»، متخصص آمریکایی و اقتصاددان در این خصوص به شبکه خبری نمرة پایین درآزمون شناختی و سلامت عمومی ضعیف در دهه هفتم زندگی، پیش بینی کننده‌ای قوی برای ابتلاء به زوال عقل در سال‌های بعدی زندگی هستند. او همچنین به یافته‌های این تحقیق درباره نقش محافظتی و شگفت‌انگیز تحصیلات به‌ویژه داشتن دیپلم دبیرستان در برابر زوال عقل و همچنین خطر بیشتر آن در صورت زندگی افراد در جنوب ایالات متحده اشاره کرد. طبق یافته‌های مطالعه، به نظر می‌رسد سالمندانی که از سنین پایین تر ورزش کرده‌اند یا سرگرمی‌هایی دارند که ذهن را درگیر می‌کنند، کمتر با خطر زوال شناختی مواجه‌اند. برعکس، افرادی که سبک زندگی کم‌تحرك و فعالیت ذهنی کمتری دارند، تا سن ۸۰ سالگی بیشتر در معرض زوال عقل قرار دارند. نتایج همچنین نشان می‌دهد که مصرف الکل هم بر مغز تأثیر منفی دارد. هودومیت می‌گوید: فاکتورهای سبک زندگی ناسالم مانند ورزش کم، چاقی شدید و مصرف الکل نیز به عنوان عوامل مهم شناخته شدند. این یافته‌ها نشان دهنده تعامل پیچیده عوامل رفتاری، اجتماعی و ژنتیکی با خطر ابتلاء به زوال عقل است. بر اساس این مطالعه، بیماری‌های مزمن از جمله دیابت، چاقی و سکنه تا سن ۶۰ سالگی با احتمال بالاتر ابتلاء به زوال عقل در مراحل بعدی زندگی ارتباط قوی داشت. این مطالعه تأکید کرد درست است که عواملی مانند ژنتیک و سن تغییرپذیر نیستند، اما بسیاری از عوامل خطر دیگر هستند که می‌توان آن‌ها را کنترل کرد. به عنوان مثال، ورزش منظم، یافتن سرگرمی، فعال بودن از نظر اجتماعی و تحت‌کنترل قراردادن بیماری‌های مزمن ممکن است به حفظ کارایی مغز در سالمندی کمک کنند. عدم مصرف الکل، رعایت رژیم غذایی سالم و خواب خوب نیز در کاهش خطر مورتند. به رغم تمام موارد گفته شده این مطالعه ثابت نمی‌کند که تغییر سبک زندگی حتماً از زوال عقل پیشگیری می‌کند، بلکه نشان می‌دهد که اصلاح این عوامل با کاهش خطر ابتلاء به زوال عقل مرتبط است. نویسندگان مطالعه تحقیقات بیشتری برای تأثیر بررسی مداخلات هدفمند بر گروه‌های مختلف را پیشنهاد کرده‌اند. بر اساس آمارهای رسمی در حال حاضر بیش از ۵۵ میلیون نفر در سراسر جهان مبتلا به زوال عقل هستند و همچنین هر ساله نزدیک به ۱۰ میلیون مورد جدید ابتلاء به این بیماری گزارش می‌شود. آمار سازمان جهانی بهداشت (WHO) همچنین نشان می‌دهد که بیش از ۶۰ درصد مبتلایان به زوال عقل از کشورهای کم درآمد یا با درآمد متوسط هستند. به گفته این سازمان، زوال عقل اصطلاحی برای چندین بیماری است که بر حافظه، تفکر و توانایی انجام فعالیت‌های روزانه تأثیر می‌گذارد.

دانشتی‌ها

راه حل اصلی مقابله با آلودگی هوا چیست؟

عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران اجرای قانون هوای پاک راه‌حل اصلی کاهش آلودگی هوا دانست. کاظم ندافی با اشاره به افزایش آلودگی هوا در ایام سرد سال، گفت: هر سال در فصل پاییز و زمستان، به دلیل پایداری هوا، شاهد انباشت و افزایش غلظت آلاینده‌ها در تهران و شهرهای بزرگ صنعتی هستیم. وی اجرای قانون هوای پاک راه‌حل اصلی این معضل دانست و افزود: قانون هوای پاک بر توسعه حمل و نقل عمومی پاک، جایگزینی خودروهای فرسوده، کنترل منابع ثابت آلاینده مثل نیروگاه‌ها، و تأمین سوخت استاندارد برای این منابع تأکید دارد. اجرای دقیق مفاد این قانون، تنها راه کاهش پایدار آلودگی هواست.

کاهش اثرات سوء

رئیس اسبق مرکز سلامت محیط و کار وزارت بهداشت توصیه‌هایی برای کاهش اثرات آلودگی هوا بر گروه‌های آسیب‌پذیر ارائه کرد و گفت: افرادی که به بیماری‌های قلبی و ریوی مبتلا هستند، کودکان و سالمندان باید از فعالیت‌های طولانی و سنگین در فضای باز خودداری کنند. سایر افراد نیز بهتر است این نوع فعالیت‌ها را کاهش دهند. وی ضمن تعریف فعالیت‌های طولانی و سنگین توضیح داد: فعالیت‌هایی مانند باغبانی طولانی یا ورزش شدید که منجر به تنفس سریع و عمیق می‌شود، باعث ورود حجم بیشتری از آلاینده‌ها به ریه‌ها خواهد شد و باید محدود شود. عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران بر اهمیت نقش افراد در کاهش آلودگی تأکید کرد و افزود: استفاده از خودروهای شخصی باید به حداقل برسد و در منزل نیز بهتر است شعله‌گاز برای پخت و پز به مدت طولانی روشن نباشد. این کار آلاینده‌ها را در هوای داخل خانه افزایش می‌دهد. طبخ غذاهای زمان‌بر را به روزهایی که هوای سالم‌تری داریم موکول کنید. وی همچنین استفاده از شومینه را در روزهای آلودگی هوا نامناسب دانست و اظهار کرد: شومینه می‌تواند حجم زیادی از آلاینده‌ها را وارد هوای داخل ساختمان کند و بهتر است از آن استفاده نشود.

تغذیه مناسب

ندافی بر اهمیت تغذیه مناسب در روزهای آلوده تأکید کرد و گفت: مصرف سبزیجات تازه، فلفل دلمه‌ای، مرکبات مانند لیمو و پرتقال، و گوجه‌فرنگی که سرشار از آنتی‌اکسیدان هستند، می‌تواند به کاهش اثرات مضر آلودگی هوا بر بدن کمک کند. ندافی درباره تأثیر دستگاه‌های هوا ساز در کاهش آلودگی هوا توضیح داد: دستگاه‌های کاهش آلودگی هوای خانگی که به روش مکانیکی کار می‌کنند و دارای فیلتر هستند، بسیار مؤثرتر هستند و طبق آزمایش‌ها، این دستگاه‌ها می‌توانند از ورود ۷۰ تا ۸۰ درصد آلاینده‌ها به بدن جلوگیری کنند. وی به خریداران توصیه کرد: در هنگام خرید دستگاه‌های هوا ساز، توجه کنید که روش فیلتر کردن، پایه اصلی عملکرد دستگاه باشد، چرا که روش‌های الکتریکی چندان کارساز نیستند.